

الله أكبر

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد تهران مرکزی
دانشکده ادبیات، گروه تاریخ و باستان‌شناسی

پایان‌نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)

گرایش: تاریخ عمومی جهان

عنوان:

**بررسی جایگاه شورای امنیت سازمان ملل در برقراری امنیت
خاورمیانه (تا پایان قرن بیستم)**

استاد راهنما:

دکتر فیاض زاهد

استاد مشاور:

دکتر رضا کاویانی

پژوهشگر:

معظم احمدآبادی

پاییز ۱۳۹۱

مجلس شورای اسلامی
سنه ۱۳۸۷

به نام خدا

مشور اخلاق پژوهش

بیادری از خداوند سبحان و اعتماد بر این که عالم محضر خداست و بهاره نافر بر اعمال انسان و به منظور پاس داشتن مقام بلند دانش و پژوهش و نظریه ابعیت جایگاه دانشگاه و امتحالی فرهنگ و تمدن بشری، ما دانشمندان و اصحاب بیعت علمی و اعضای دانشگاه آزاد اسلامی متعهد می گردیم اصول زیر را در انجام خاست های پژوهشی مد نظر قرار داده و از آن تخلف نکنیم:

- ۱- اصل برانست: التزام بر برانست جویی از حرکت و رفتار غیر خردمندی و اعلام موضع نسبت به کسانی که حوزه علم و پژوهش را به شبه های غیر علمی می آلائند.
- ۲- اصل رعایت انصاف و امانت: تعهد به اجتناب از حرکت جانب داری غیر علمی و حفاظت از اموال، تجهیزات و منابع در اختیار.
- ۳- اصل ترویج: تعهد به رواج دانش و استفاده صحیح تحقیقات و انتقال آن به بکارگران علمی و دانشمندان به غیر از مواردی که منع قانونی دارد.
- ۴- اصل احترام: تعهد به رعایت حریم با حرمت با در انجام تحقیقات و رعایت جانب تعهد و خودداری از حرکت حرمت شکنی.
- ۵- اصل رعایت حقوق: التزام به رعایت کامل حقوق پژوهشگران و پژوهشگران (انسان، حیوان و نبات) و سایر صاحبان حق.
- ۶- اصل رازداری: تعهد به صیانت از اسرار و اطلاعات محرمانه افراد سازمان ها و کشور و کلیه افراد و نهاد های مرتبط با تحقیق.
- ۷- اصل حقیقت جویی: تلاش در راستای پی جویی حقیقت و وفاداری به آن و دوری از حرکت پنهان سازی حقیقت.
- ۸- اصل مالکیت مادی و معنوی: تعهد به رعایت کامل حقوق مادی و معنوی دانشگاه و کلیه بکارگران پژوهش.
- ۹- اصل منافع ملی: تعهد به رعایت مصالح ملی و در نظر داشتن منافع کشور و کلیه مراکز پژوهش.

تقدیم به:

این اثر را اگر قدر و منزلتی باشد تقدیم می‌کنم به:

تاریخ سازان «سازنده» ایران، آنان که با اندیشه و عمل خود، اثری جاودانه در این

سرزمین بر جای گذاشتند.

همسر بزرگوار و یگانه فرزندم " پرهام " که با هم‌فکری و بردباری خود، انگیزه

بخش من بودند.

تشکر و قدردانی:

عرضه‌ی تحقیق حاضر که با استعانت از خداوند متعال به انجام رسید، مرهون

سروران و عزیزانی است که در طول تحقیق همراه و همیار من بوده‌اند:

جناب آقای دکتر فیاض زاهد که به عنوان استاد راهنما با سعه صدر و

راهنمایی‌های لازم، پژوهشگر را در این توفیق علمی همراهی نمودند.

جناب آقای دکتر رضا کاویانی که به عنوان استاد مشاور، نگارنده را در به ثمر

رساندن این پژوهش مورد راهنمایی قرار دادند.

خانواده، دوستان و همکارانی دارم سرشار از مهر که با حضورشان در این

مسیر، مایه‌ی دلگرمیم بوده و با هم‌فکری‌ها و دلسوزی‌های خود، سختی این

راه را بر من هموار نمودند و به خاطر این محبت از آنان سپاسگزارم.

تعهدنامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانب معظم احمدآبادی دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته به شماره دانشجویی ۸۸۰۶۵۰۵۲۷۰۰ در رشته تاریخ عمومی جهان در تاریخ ۹۱/۱۰/۲ از پایان نامه خود تحت عنوان: بررسی جایگاه شورای امنیت سازمان ملل در برقراری امنیت خاور میانه (تا پایان قرن بیستم) با کسب نمره ۱۷/۵ و درجه عالی دفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می شوم:

- ۱- این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و...) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه های موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده ام.
- ۲- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.
- ۳- چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هر گونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و... از این پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.
- ۴- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی: معظم احمدآبادی

تاریخ و امضاء: احمدآبادی
۹۱/۱۰/۲

بسمه تعالی

در تاریخ ۱۳۹۱/۱۰/۰۲

دانشجوی کارشناسی ارشد خانم معظم احمد آبادی از پایان نامه خود دفاع نموده و
با نمره ۱۷/۰۵ به حروف ~~بزرگ~~ ^{عالی} و با درجه مورد تصویب قرار
گرفت.

امضاء استاد راهنما

۱۳۹۱/۱۰/۰۲
ع
ه

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
.....	چکیده
۱	مقدمه

فصل اول: کلیات

.....	۱-۱ بیان مسئله
.....	۲-۱ اهمیت موضوع تحقیق و انگیزش انتخاب آن
.....	۳-۱ سوال اصلی تحقیق
.....	۴-۱ سوال فرعی تحقیق
.....	۵-۱ فرضیه تحقیق
.....	۶-۱ روش تحقیق
.....	۷-۱ قلمرو تحقیق
.....	۸-۱ بررسی منابع و مآخذ

فصل دوم: نقش و تحلیل ساختار شورای امنیت سازمان ملل متحد

.....	۱-۲ امنیت
.....	۱-۱-۲ تعریف امنیت
.....	۲-۱-۲ امنیت ملی
.....	۳-۱-۲ امنیت منطقه‌ای
.....	۴-۱-۲ امنیت بین‌المللی
.....	۲-۲ معرفی ساختار اداری سازمان ملل متحد
.....	۱-۲-۲ شکل‌گیری سازمان ملل متحد
.....	۲-۲-۲ شورای امنیت
.....	۳-۲-۲ مجمع عمومی

۲۵ ۴-۲-۲ دبیرخانه (دبیر کل)
۲۷ ۵-۲-۲ دیوان بین‌المللی دادگستری
۲۷ ۶-۲-۲ شورای اقتصادی و اجتماعی
۲۸ ۷-۲-۲ شورای سرپرستی (قیمومیت)
۲۹ ۳-۲ شورای امنیت و کارکردهای آن
۲۹ ۱-۳-۲ شیوه‌های تصمیم‌گیری شورای امنیت
۳۰ ۲-۳-۲ وتو
۳۲ ۳-۳-۲ نحوه‌ی رسیدگی به مسائل و اختلافات بین‌المللی
۳۵ ۴-۳-۲ تعیین نوع بحران و اختلاف
۳۷ ۴-۲ مهم‌ترین تصمیمات شورای امنیت در بحران‌های بین‌المللی
۳۷ مقدمه
۳۸ ۱-۴-۲ ویتنام
۳۹ ۲-۴-۲ کره
۴۲ ۳-۴-۲ کوزوو
۴۴ ۴-۴-۲ سومالی
۴۶ ۵-۲ شورای امنیت و انتقاداتی که به آن وارد است
۴۶ ۱-۵-۲ شورای امنیت در بوته‌ی نقد

فصل سوم: بررسی مختصری بر تاریخچه بحران‌های خاورمیانه

۵۵ مقدمه
۵۸ ۱-۳ اعراب و اسرائیل
۵۸ ۱-۱-۳ جنگ ۱۹۴۸
۶۲ ۲-۱-۳ جنگ ۱۹۵۶ (کانال سوئز) - سوئز - سینا
۶۵ ۳-۱-۳ جنگ ۱۹۶۷ (جنگ ۶ روزه)

۶۷ جنگ رمضان یا یوم کیپور (۱۹۷۳)
۷۰ لبنان (۱۹۷۸-۱۹۸۲-۱۹۹۶)
۷۲ تاریخچه‌ی جنگ ایران و عراق
۷۶ تاریخچه جنگ عراق و کویت
۸۰ بحرین (۱۹۷۰)

فصل چهارم: شورای امنیت و بحران‌های خاورمیانه (فرایند قطعنامه‌های صادر شده)

۸۲ ۱-۴ اعراب و اسرائیل (فرایند قطعنامه‌های صادر شده)
۹۰ ۲-۴ ایران و عراق (فرایند قطعنامه‌های صادر شده)
۹۴ ۳-۴ عراق و کویت (فرایند قطعنامه‌های صادر شده)
۱۰۱ ۴-۴ بحرین (فرایند قطعنامه)

فصل پنجم: نتیجه‌گیری

۱۰۲ نتیجه‌گیری و پیشنهادات
۱۰۸ ضمائم
۱۲۰ منابع و مآخذ
۱۲۷ چکیده انگلیسی

چکیده:

پس از جنگ جهانی دوم و تاسیس سازمان ملل متحد، حفظ صلح و امنیت بین‌المللی و حل مسالمت‌آمیز اختلافات بین‌المللی از اهداف اولیه و بنیادین منشور ملل متحد محسوب شده و در زمره‌ی وظایف اصلی شورای امنیت قرار گرفت.

لذا این شورا می‌تواند هر بحث و چالشی را که باعث تنش شده، تجزیه و تحلیل نموده و در صورت لزوم از اقدامات جدی و قهری نیز استفاده نماید.

لازم الاجرا بودن قطعنامه‌های شورای امنیت و واکنش‌های آن نسبت به بحرانها و جنگ‌های مهم خاور میانه، سوالات اساسی را در باره عملکرد قدرتهای بزرگ و میزان توانایی این شورا در اجرای وظیفه اصلی آن یعنی حفظ صلح و امنیت بین‌المللی مطرح ساخته است.

در این پژوهش که به روش توصیفی و تحلیلی صورت گرفته است، پس از شرح وظایف و اختیارات شورای امنیت، عمده‌ترین بحران‌های خاورمیانه در قرن بیستم (پس از تشکیل سازمان ملل متحد) ابتدا به صورت تاریخیچه و سپس از نظر فرایند عملکرد شورای امنیت در قبال آنها را مورد بررسی قرار می‌گیرد.

بطوریکه در طی جنگ سرد، قدرت‌های بزرگ در جهت کسب منافع خود با استفاده از حق وتو، کارآیی شورای امنیت محدود نموده اند. اما پایان جنگ سرد، فرصتی ایجاد نمود تا توانایی‌های این شورا در زمینه صلح و امنیت آزموده شود، طوریکه اولین دهه بعد از جنگ سرد، نقش گسترده و مهمی در حل اختلافات پیدا نمود.

اما این اعتبار بیش از حد شورای امنیت به دلیل عدم ابزار لازم (انسانی، مالی، حقوقی) از یک سو و ضرورت سازگاری با شرایط جدید (نظام تک قطبی) از سوی دیگر، بیشترین توجهات را به اصلاح و تغییر ساختار شورای امنیت معطوف ساخت.

کلید واژه‌ها: شورای امنیت، خاورمیانه، وتو، جنگ سرد، اعراب و اسرائیل، ایران و عراق، کویت

مقدمه:

شورای امنیت که از ارکان اصلی سازمان ملل متحد می‌باشد، حفظ صلح و امنیت بین‌المللی را به عنوان مسئولیت اولیه‌ی خود به عهده دارد. لذا این شورا که با این هدف کاربردی ارزش‌گذاری شده، باید در جهت افزایش اعتبار خود و ایجاد تصویری از صداقت و درستی قوانین در زیر مجموعه سازمان ملل عمل نماید.

از سوی دیگر منطقه خاورمیانه به عنوان یکی از مهم‌ترین مناطق استراتژیک جهان، بعد از جنگ جهانی دوم درگیر بحران‌ها و جنگهایی گردید که لزوم استفاده از روش‌های سازمان ملل را ایجاب می‌کرد، زیرا برای کارشناسان و طراحان سیاسی به خوبی روشن است که این منطقه در چنگال رشته‌ای پیچیده از کشمکش‌ها و معماها، ناگشوده گرفتار است، که می‌توان آن‌ها را ناشی از ابعاد جداگانه ولی مرتبط با هم دانست که از میان آن‌ها بُعد داخلی کشورهای منطقه، بُعد منطقه‌ای و بعد درگیری قدرت‌های بزرگ که موضوع نفت با هر یک از این ابعاد نیز وضع را پیچیده‌تر کرده است، مشخص‌تر است.

هر چند که به هر اندازه که نقش ژئوپلیتیکی کشورهای خاورمیانه مهم‌تر و تعیین‌کننده‌تر باشد، سطح ملاحظات سیاسی و نظامی قدرت‌های بزرگ نیز افزایش می‌یابد، ولی حتی با حذف و کم‌رنگ شدن خطوط نفوذ این قدرت‌ها، نیروهای ژرف منطقه‌ای در تعارض با یکدیگر، ثبات منطقه‌ای را به حداقل می‌رسانند، از میان آن‌ها می‌توان به اختلافات دینی و عقیدتی که مهم‌ترین آن اختلافات اعراب و اسرائیل در رابطه با ادعاهای تورات مبنی بر سرزمین برای پایان دادن به زجر و آزار یهودیان، و یا قدرت‌های منطقه‌ای که در صورت پیشرفت و بهبود توانایی‌های خود ثبات منطقه رابه خطر می‌اندازند، و یا تهدیداتی چون درگیریهای قومی، کمبود منابع آبی، مسیرهای تجاری که کم‌کم سیاست‌گذاران سراسر منطقه را به مبارزه می‌طلبد، اشاره نمود.

در نتیجه، این اختلافات ساختاری مانند اختلافات ارضی، ایدئولوژیک و فرهنگی در صورت عدم خویشتن‌داری می‌تواند موجب منازعه و بحران گردد به مانند ذهنیتی که صدام حسین به هنگام تهاجم

به ایران یا کویت داشت، که در این میان رقابت تسلیحاتی میان کشورهای منطقه بهتر از هر عامل دیگری عدم اعتماد و احتیاط دولت‌های یک منطقه را آشکار می‌سازد.

بدین ترتیب خاورمیانه در قرن بیستم ۳ نوع جنگ مسلحانه (بین‌المللی و وقوع دو جنگ جهانی، داخلی مانند لبنان، کردستان و جنگ‌های منطقه‌ای مانند اعراب و اسرائیل، عراق و ایران و ... را به خود دیده است و از آن جایی که این بحران‌ها و اختلافات باعث می‌شد صلح و آرامش جهانی به مخاطره افتد، شورای امنیت براساس مفاد منشور ملل متحد وارد عمل شده و اقدامات لازم را در ارتباط با آن‌ها انجام می‌داد، در طی جنگ سرد، به دلیل حضور و رقابت دو ابر قدرت اصلی و صاحبان حق و توی شورای امنیت که خود نیز گاهی قادر به کنترل رفتار حامیان خود در منطقه نمی‌شدند، امنیت منطقه در کنترل سیاست‌های خاصی قرار داشت.

اما پایان جنگ سرد اثرات مثبت خود را در اثربخشی سازمان ملل در خاورمیانه نشان داد، و نمود کامل آن در بازپس‌گیری مرزهای کویت در جریان حمله عراق بود که صدام حسین خودش را در برابر شورای امنیت متحد دید و به دنبال آن تلاش‌های دیپلماتیک جهت دستیابی به صلح همه جانبه در خاورمیانه توسط سازمان ملل دنبال شد که به دلیل پاره‌ای از مشکلات چون افزایش تنش‌ها در خاورمیانه، بحران اقتصادی غرب و ... با موفقیت کامل روبرو نشد.

فصل اول

کلیات

۱-۱ بیان مسئله:

پس از خاتمه‌ی جنگ جهانی اول که جنگی تقریباً عالم‌گیر بود، برای چاره‌جوئی و اتخاذ تصمیم درباره‌ی مسائل عدیده‌ای که ناشی از جنگ بود، کنفرانس‌های صلح با شرکت فاتحین تشکیل و عهدنامه‌های مختلف با کشورهای مغلوب امضاء شد، اما هدف نهایی آن‌ها تأمین صلح جهانی بود. شروع جنگ جهانی دوم، نشان‌دهنده‌ی عدم توانایی جامعه ملل و لذا باعث انحلال حقوقی آن در آوریل ۱۹۴۶ و جایگزینی سازمان ملل متحد شد.

جهانی بودن سازمان ملل و حفظ صلح و امنیت بین‌المللی و ... از اهداف اصلی این سازمان بود و لذا برای دستیابی به آن از حیث تشکیلاتی به ارکان اصلی و فرعی تقسیم گردید. اکنون که سازمان ملل متحد با همان تشکیلات اولیه به کار خود ادامه می‌دهد، شورای امنیت به عنوان یکی از ارکان اصلی آن که مسئولیت اولیه حفظ صلح و امنیت بین‌المللی را بر عهده دارد، جایگاه ویژه‌ای را در ارتباط با وظایف و اختیارات خاص خود، و تطبیق آن با دنیایی که به صورت طبیعی همواره اختلافات و منازعاتی آن را تهدید می‌کند، نزد تحلیل‌گران روابط بین‌الملل به خود اختصاص داده است.

از سوی دیگر خاورمیانه نیز به عنوان یکی از مهم‌ترین مناطق استراتژیک جهان که اکثر کشورهای آن بعد از جنگ جهانی اول به استقلال رسیدند، بعد از جنگ جهانی دوم، درگیر جنگ‌ها و بحران‌هایی گردیدند که لزوم استفاده از روش‌های سیاسی به دو صورت روش‌های بین‌الدول و روش سازمان ملل را ایجاب می‌کرد.

صرف‌نظر از روش‌های بین‌الدول، در صورتی که اختلافات و بحران‌ها در خاورمیانه، صلح و آرامش جهانی را به مخاطره می‌انداخت، شورای امنیت براساس مفاد منشور ملل متحد وارد عمل و اقدامات لازم را انجام داد که در ارتباط با مسائل مهم منجر به تصویب اسنادی چون تصویب‌نامه، قطعنامه می‌شد و [می‌شود]، لذا با بررسی تاریخی مهم‌ترین این جنگ‌ها و بحران‌ها در خاورمیانه بعد از جنگ جهانی دوم تا پایان قرن بیستم، کارآیی و جایگاه این شورا با توجه به اقدامات صورت گرفته و از سوی آن در حل منازعات، بهتر مشخص می‌شود.

۲-۱ اهمیت موضوع تحقیق و انگیزش انتخاب آن

۱- تحولات سیاسی، نظامی، اقتصادی و اجتماعی و عملکرد قدرت‌های بزرگ در سازمان ملل متحد، به ویژه شورای امنیت سوالات اساسی را درباره‌ی جایگاه و میزان توانایی این سازمان جهانی در اجرای وظیفه‌ی اصلی آن یعنی حفظ صلح و امنیت بین‌المللی مطرح ساخته است، برخی در مخالفت با نفوذ و برخورداری قدرت‌های بزرگ از «حق وتو» در شورای امنیت و هم چنین ناتوانی سازمان ملل در پیش‌گیری و یا حل و فصل فوری بسیاری از مناقشات بین‌المللی، به فعالیت در این سازمان جهانی ارجح کافی ننهادند و در نتیجه آن را فقط به مثابه‌ی «سکوی بیان» در عرصه‌ی سیاست ملی خود تلقی کرده‌اند، لذا در این تحقیق با بررسی عملکردهای گذشته شورای امنیت از حیث برقراری امنیت در «خاورمیانه» به ضرورت حل مسائل مربوط و شاید تغییر ساختار در آن از جمله حق وتو، ترکیب اعضای اصلی شورای امنیت، و ... می‌توان پی برد.

۲- علاقه‌ی محقق به بررسی تاریخی و سیاسی مهم‌ترین بحران‌های خاورمیانه تا پایان قرن بیستم و اقدامات شورای امنیت در قبال آن.

۳-۱ سوال اصلی تحقیق

با توجه به موضوع پایان‌نامه این سوال اصلی، برای این پژوهش در نظر گرفته شده است:
- شورای امنیت سازمان ملل در برقراری امنیت خاورمیانه تا «پایان قرن بیستم» چه جایگاهی داشته است؟

۴-۱ سوال فرعی تحقیق

- ۱- وظایف و اختیارات خاص شورای امنیت کدامند؟
- ۲- عمده‌ترین جنگ‌های خاورمیانه بعد از جنگ‌های دوم تا پایان قرن بیستم کدامند؟
- ۳- جایگاه شورای امنیت در برقراری امنیت منطقه خاورمیانه چه رابطه‌ای با منافع قدرت‌های بزرگ داشته است؟

۴- تک قطبی شدن جهان (بعد از جنگ سرد) چه تأثیری در روند اجرایی امنیت خاورمیانه داشته است؟

۵- مهم‌ترین قطعنامه‌های صادر شده توسط شورای امنیت در ارتباط با کدام بحران‌های خاورمیانه بوده است؟

۱-۵ فرضیه تحقیق

جایگاه شورای امنیت سازمان ملل در برقراری امنیت خاورمیانه تا پایان قرن بیستم، تابع منافع قدرت‌های بزرگ و صاحبان حق و توتو بوده است.

۱-۶ روش تحقیق

در این پژوهش که به صورت توصیفی و تشریحی می‌باشد، از روش‌های فیش‌برداری مطالعات موردی و کتابخانه‌ای که از منابع فارسی و انگلیسی در قالب کتاب، مقاله، استفاده گردیده است.

۱-۷ قلمرو تحقیق

منطقه خاورمیانه و برای بازده زمانی بعد از جنگ جهانی دوم (۱۹۴۶ م) تا پایان قرن بیستم (۲۰۰۰ م) می‌باشد که به مهم‌ترین جنگ‌ها و بحران‌ها در آن، در حد توان پرداخته شده است.

۱-۸ بررسی منابع و مآخذ:

۱. کتاب «مناطق و قدرت‌ها»: ساختار امنیت بین‌الملل

این کتاب که توسط «باری بوزان» و «وال ویور» نگارش و به وسیله‌ی دکتر رحمن قهرمان‌پور ترجمه شده است، دارای ۸ فصل می‌باشد.

اهمیت این کتاب: بررسی اهمیت امنیت منطقه‌ای و پویش‌های امنیتی در سطح منطقه‌ای می‌باشد که در حالت خاص از زمان پایان جنگ سرد افزایش یافته است و نگاهی گذرا به مشکلات امنیتی در نظام بین‌المللی نشان می‌دهد که به بخش عمده‌ای از مسائل امنیتی، بیشتر از آن که ریشه‌های داخلی و یا بین‌المللی داشته باشد، متأثر از معادلات و پویش‌های امنیتی سطح منطقه‌ای است، از سوی دیگر این کتاب به دلیل جدید و بدیع بودن ادبیات مطالعات منطقه‌ای امنیتی و ایده‌های مطرح شده در آن نیز حائز اهمیت می‌باشد.

۲. کتاب «خاورمیانه در قرن بیستم»

نویسنده‌ی این کتاب «ژان پی یردرینیک» و مترجم آن فرنگیس اردلان می‌باشد. این کتاب دارای ۱۳ فصل می‌باشد که در پیشگفتار مترجم ذکر شده است که خاورمیانه سال‌ها است که در مرکز صحنه‌ی حوادث بین‌المللی قرار دارد و این حوادث (جنگ اعراب و اسرائیل، ایران و عراق و ...) نتایج یک تحول تاریخی است که برای درک آن باید این مطالعات را از ابتدای جنگ جهانی اول پی‌گیری کرد و از سوی دیگر تاریخ این منطقه از جهان با جنگ‌های متعدد داخلی و بین‌المللی، انقلاب‌ها، توصیف و تبیین شده است. با توجه به گفتار مترجم، نویسنده‌ی این کتاب به هیچ‌یک از بلوک غرب و شرق وابستگی نداشته و لذا وظیفه‌ی خود را به عنوان یک محقق واقعی تا حد امکان جانب بی‌طرفی را رعایت کرده است که می‌تواند منبع و مرجعی برای محققین و دانشجویان رشته‌های تاریخ و علوم اجتماعی باشد.

۳. «قدس و قطعنامه‌های بین‌المللی»:

این کتاب که توسط محمد صادق شریعت گردآوری و ترجمه شده است. به مباحث شکل‌گیری اسرائیل و بیت‌المقدس و قطعنامه‌های مجمع عمومی و شورای امنیت که در ارتباط (به ویژه) با بیت‌المقدس می‌باشد می‌پردازد.

۴. «شورای امنیت و مسأله تجدید ساختار آن»

این کتاب توسط کوروش احمدی و به سفارش دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی وزارت امور خارجه در سال ۱۳۸۶ به چاپ رسیده است که دارای ۴ فصل می‌باشد که در این فصول: ابتدا کلیات

و مبانی نظری و در فصل دوم دستور کار گروه کاری تجدید ساختار شورای امنیت (مانند وتو، اصلاح روش کار و ...) آمده است و در فصل سوم به بررسی تجدید ساختار شورای امنیت و واقعیات ژئوپلتیک و در فصل چهارم به مسئله ادامه بن بست اصلاح ساختار شورای امنیت که در گزارش دبیر کل، هیأت عالی رتبه دبیر کل و علل ناکامی آن آمده است.

۵. «در قرن بیستم واقعاً چه گذشت؟»

این کتاب مصور در ۱۵۸ صفحه و ۱۷ فصل تنظیم که نویسندگان آن استیور بارلو و استیو اسکیدمور می‌باشند: این کتاب مروری بر تحولات مختلف قرن بیستم دارد در آن زندگی جاری در سراسر دنیا را در صد سال اخیر مورد بررسی قرار داده، این کتاب رویدادهای قرن بیستم را از نگاه یک انسان عادی بررسی کرده و رموز پیشرفت‌های اقتصادی، علمی، اجتماعی را بازگو نموده و تصاویر کتاب نیز در فهم مطالب و جذابیت آن بسیار مؤثرند.

۶. «بحران‌های قرن بیستم» (جلد ۱ و جلد ۲)

این کتاب که در ۲ جلد و به وسیله‌ی پروفیسور پیر رونون، استاد دانشگاه سوربن و عضو آکادمی علوم فرانسه نوشته شده و احمد میرفندرسکی آن را ترجمه نموده است. در جلد اول، روابط میان دولت‌ها در سال‌های قبل از جنگ جهانی اول و سپس بروز جنگ جهانی اول و نتایج آن بر کشورهای مختلف و هم چنین تأسیس جامعه ملل بررسی شده است و دلایل ناموفق بودن آن نیز ذکر شده است. در جلد دوم که به بررسی تحولات جهان در سال‌های (۱۹۴۵-۱۹۲۹) می‌پردازد در ۱۴ فصل، ریشه‌های جنگ جهانی دوم و خود جنگ جهانی دوم را بررسی نموده و دارای نقشه‌هایی از نبردهای جنگ جهانی دوم، نیز در ضمائم دارد.

۷. «ایجاد صلح و امنیت در خاورمیانه»

این کتاب توسط گروه مطالعات ریاست جمهوری آمریکا تهیه و به وسیله‌ی موسسه مطالعات و تحقیقات اندیشه‌سازان نور در سال ۱۳۷۹ (۱۹۹۶ م) ترجمه و انتشار یافته است. دلیل تهیه‌ی این کتاب توسط گروه مطالعات ریاست جمهوری آمریکا، براساس یک سنت قدیمی که هر سال میلادی گزارش به خصوصی در اوضاع بحرانی منتشر می‌کند که هدف آن را ایجاد ارتباط میان مردم،